

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEK TÁRS

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, szept. 28. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután Bécsbe utazott. Holnap megjelenik a királynál kihallgatáson és jelentést tesz a politikai helyzetről. A miniszterelnök még holnap érintkezésbe fog lépni Beck báró osztrák miniszterelnökkel, majd résztvesz a közös miniszteri konferencián.

A honvédtüzérséget — elhalsztják.

Budapest, szept. 28. A „Magyar Hírlap” beavatott forrásból jelenti, hogy a honvédtüzérség szervezését egyelőre elhalsztják.

Az Operaház bezárják.

Budapest, szept. 28. Az Operaház zene- és énekkarának és műszaki személyzetének sztrájkmozgalma ma jelentős fordulatot vett. A személyzet kimondta, hogy ha vasárnapig illetékes helyről határozott ígéretet nem kapnak arra nézve, hogy az új fizetési rendszer január elsején életbe lép, kimondják a sztrájkot. A belügyminisztérium és az Operaház igazgatósága már teljesen számolt is e végső esettel és bizonyos, hogy hétfőn bezárják az Operaházat. Ez az eset példátlanul áll nemcsak a budapesti Opera, de az egész világ színházainak történetében. Illetékes helyről azt jelenti, hogy a személyzet

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Szent Mihály-napkor.

Irta: E. Burrows.

A ludak dühös gágogással rontottak be a kicsi kerítéssel körülvett udvarba. A Szent-Mihály-napi vásárra tartogatta őket szép gazdasszonyuk. Fehér, gondozott tollazatuk megmegragyogott a napsugárban, hosszú, kecses nyakukat szép hullámvonalban hajtották meg, szemet keresve a földön.

Miss Creyke-nak éles tekintete gyönyörködve pihent rajtuk. Ott állott az ajtóban s szemlét tartott felettük. A legkövebb gunárt akarta kikeresni: ennek van a legtöbb zsirja s ha egy napig vízben áll, a husa olyan porhanyós lesz, mint az omlós torta.

— Be nehéz lesz tégedet megfogni! — szólt, a mint megtalálta, amit keresett. — Szegény, gyanutlan jószág te!

Elgondolkodva ment be a szobába.

Miss Creyke már három év óta ebből a kis tanyából élt, a méhek mézéből, a gyümölcsös kertből, a tehének tejéből, a baromfi-nyésztésből. Egész vagyona ez a néhány kis hold föld volt, ez a napsugaras, kicsi cottage, ez a mályvakkal teleültetett kertecske.

sztrájkjára az igazgatóság azzal fog felelni, hogy még *aznap pályázatot ír ki az összes állások betöltésére.* Így legrosszabb esetben hat hét múlva újra megkezdhetik a próbákat és két hónap múlva újból megnyithatják az Operaházat.

Frigyes főherceg sógora meghalt.

Bécs, szept. 28. Croy-Dülmen Károly Alfréd herceg, Frigyes főherceg sógora, ma délután 1 óra 5 perczkor meghalt. A herceg a napokban szarvasvadászatra érkezett a főherceg bélyei uradalmába, ahol nyomban megérkezése után tüdőgyulladásba esett s a súlyos betegség most kioltotta életét. Az elhunyt herceg 1859-ben született és örökös tagja volt a porosz főrendiháznak. Négy gyermeket hagyott hátra; neje Arenberg Ludmilla hercegnő.

A ózár vadászkastély leégett.

Szent-Pétervár, szept. 28. A csár czarszkoje-szelói vadászkastélyában tegnap tűz ütött ki, amely az egész kastélyt elhamvasztotta. A kastélylyal együtt rendkívül sok értékes tárgy is elpusztult. Azt hiszik, hogy a kastélyt felgyújtották.

Pusztító ciklon.

Algir, szept. 28. A közel levő Nemurzbán erős ciklon pusztított. Számos épület, köztük a kaszárnya is, összeomlott. A kár igen nagy. A viharok több emberélet is esett áldozatul.

— Sajnálom elküldeni, — mormogta magában, amint még egyszer a kezébe vette a levelet, amelyben kedvencz ludjának keserves végét kérték tőle.

«Mrs. Lethbridge arra kéri Miss Creyke-ot, hogy az igert kövér ludat okvetlenül küldje el neki Mihály-napra Ilminsterbe, Charlton Hallba.»

— Ilminsterbe!

Creyke kisasszony az ajkába harapott. Nem szívesen adta át magát az álmoknak, de ez a név mindig eszébe juttatta azt a rövid, bohókás korszakot, amikor ő úgy, de úgy szeretett valakit. . . . Az a valaki emlegette előtte . . .

— Istenem, ha tudná! — suttogetta önmagának. — Ha rám találna, itt, ebben a nagy egyszerűségben . . .

Ugy menekült előle, mint egy tolvaj. Mikor rászakadt a nagy egyedüllét s ezzel együtt a nyomor, vagy az, a mi eddigi felfogása szerint olyan nagyon közel állt hozzá: a szegénység. — szakított eddigi körével s bar az a férfi, akit szeretett, így is a magáéhoz akarta fűzni a sorsát, ő büszkeségből — ridegen visszautasította. Nem akarta, hogy azért, mert előbb ígéretet tett már neki, most szánalomból beváltsa azt. Bátor leány volt s vagyonának megmaradt morzsáiból ezt a kis farmot vásárolta magának s benépesítette azt okatlan álla-

Sikkasztó bankpénztáros.

Brüsszel, szept. 28. A párisi leszámítoló bank itteni fiókjában 166,000 franknyi sikkasztást fedeztek fel. A sikkasztó a bank pénztárosa, aki az érték-papírok szelvényeit is kezelte. A pénztáros, akit a rendőrség már letartóztatott, a pénzt a lóversenyeken játszotta el.

— **Az elárult rezolúció.** Zágrábból jelentik: *Suzmin, Bauer és Tribisics* képviselők a rezoluzionisták nevében tárgyalásokat kezdtek *Frankkal*, a tiszta jogpárt vezérével, hogy a tartománygyűlésen a viták és szavazások alkalmazásával *Starosevicsekkel* egyöntetűen járassanak el. A tanácskozásoknak eddig nem volt eredménye. *Frank* a liberális reformok létrejötté elé nem akar akadályokat gördíteni, de addig, míg *Supilo* Ferencz a szerb-horvát koalíció vezető személyiségei közé tartozik, nem hajlandó a koalícióval szövetséget kötni.

A kereskedelmi és iparkamara ülése.

Fiume, szept. 28.

A kereskedelmi és iparkamara ma este hat órakor *Meynier* Henrik elnöklete alatt ülést tartott. Ez volt a kamara első ülése az új épületben. Az ülésen 18 kamarai tag jelent meg.

Az ülés megnyitása.

Meynier Henrik elnök megnyitván az ülést, üdvözölte a tagokat és kiemelte, hogy a mai ülés az első, amelyet az új épületben tartanak.

A kamara ezután köszönetet szavazott *Smoquina* A. F. titkárnak buzgó fáradozásáért az új helyiségek berendezése körül.

— Még egy kis ponyt is tartott, mely a zöldséget bevitte a városba, a hetivására.

Sóhajtvá kötötte fel barna kötőjét s a kis szolgálót hívta. Azután megkezdtek a ludak beteretését.

A szép, büszke gunár gágogva vergődött nemsokára a kezei között. Erős állat volt. *Miss Creyke* azzal vesződött, hogy szalagot kössön a lábára, egyre verdesett a szárnyával és rémületesen sziszegett. A nagy birkózásban valami leesett a *Miss Creyke* nyakáról s mire ebben a perczen a szolgáló már előhozta a konyhakést, *Miss Creyke* hirtelen átadta neki a ludat s maga kiment a szobából. De az egy pillanatig szabadon maradt állat a földre helyezte a csőrét s hirtelen bekapta azt a csillogó tárgyat, amely előtte feküdt.

— Harry, a lud, amit *Creyke* kisasszony küldött, gyönyörű. De nézd, mit talált benne a szakácsnő!

Mrs. Lethbridge kinyújtotta a kezét s megmutatta a kis medallont, amelyen türkiz betűkkel ez a néhány szó állott:

B. M. emlékül C. D.-nek.

— A begyében találak? — kérdezte a háziur érdeklődéssel. — Értékes egy állat! Mit fogsz vele csinálni?

Majd felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Vagyonbiztoság a Deltán.

Smoquina titkár felolvassa több deltai fa-kereskedő kérényét, amelyben panaszkodnak, hogy a Deltán a vagyonbiztoság nagyon kezdetleges lábon áll és kerik a kamarát, hogy ez állapotok javítására tegye meg a szükséges intézkedéseket.

A kamara helyet adott a kérelemnek és elhatározta, hogy ez ügyben megteszi a szükséges lépéseket.

A betegsegélyző pénztárak központosítása.

Smaquina titkár felolvassa a helybeli betegsegélyző pénztár átiratát, amelyben kéri a kamarát, hogy járjon közbe az összes magyarországi kerületi betegsegélyző pénztárak központosítása ügyében.

A kamara elhatározta, hogy átiratot intéz ez ügyben a többi magyarországi kereskedelmi és iparkamarákhoz. A kamara megbizta *Zanella* kikárd országgyűlési képviselőt, hogy ez ügyben törvényjavaslatot készítsen és azt emeltesse törvényerőre a parlamentben.

A fényképészek vasárnapi munkaszünete.

Ezután a kereskedelemügyi minisztérium kérdését tárgyalták, amelyben a kamara véleményét kéri a fényképészek vasárnapi munkaszünete tárgyában.

A kamara véleménye az, hogy Fiumében a fényképészek vasárnapi munkaszünete nem engedélyezhető, mert éppen vasárnap van a fényképészeknek a legtöbb dolguk.

A kereskedelemügyi minisztérium ama kérdésére, hogy megengedhető-e a fényképészek részére történő hazalások, azt válaszolták, hogy nem, mert az ilyen konkurrenzia nagyon káros a városban élő fényképészekre.

A vasárnapi teljes munkaszünet.

A kamara elhatározta, hogy feliratot intéz a kereskedelmi minisztériumhoz a vasárnapi teljes munkaszünet tárgyában, de kéri fogja, hogy azt a szomszédos Szusákon és Terzattón is hozzák be, mert különben megkárosítaná az itteni kereskedőket.

A hajók túlterhelése ellen.

A kamara megbizta *Venutti* György városi képviselőt, hogy dolgozzon ki egy szabályzatot a hajók túlterhelése ellen. A szabályzatot a kamara majd átteszi a tengerészeti hatóságához.

A budapesti kereskedelmi törvényszék fenntartása.

A kamara támogatja a budapesti kereskedelmi és iparkamara átiratát, amelyben a bu-

dapesti kereskedelmi és váltótörvényszék további fenntartását kéri.

A vasuti daruk használata.

Szintugy támogatja a kamara a temesvári kereskedelmi és iparkamara átiratát is a daruk használata ügyében a temesvári állomáson.

As adókiivetés.

A kamara pártolja a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara átiratát, amelyben indítványozza, hogy a kereskedelmi és iparkamarák bizottságot küldjenek ki, amely résztvenne az adókiivető bizottságok határozatai ellen beadott fölebbezések tárgyalásában.

A magyar szövöipar pártolása.

A kamara hozzájárul a beszercebányai kereskedelmi és iparkamara átiratához, amelyben a magyar szövöipar nagyobb igénybevételét kéri a hadsereg részére történő szállításkor.

A párisi kamara támogatása.

A kamara ezután hozzájárul a párisi osztrák-magyar kereskedelmi kamara kéréséhez, amelyben a nevezett kamara a magyarországi kereskedelmi és iparkamarák támogatását kéri.

A comisai kikötő érintése.

Smoquina titkár felolvassa több comisai kereskedő levelet, amelyben kéri a kamarát, hogy járjon közbe, hogy egy dalmáciai hajóját *Comisa* kikötőjét is érintse.

A kamara hosszabb vita után elhatározta, hogy ez ügyben megteszi a szükséges lépéseket.

A szabadhajózás rendezése.

A kamara ezután elhatározta, hogy feliratot intéz a kereskedelmi minisztériumhoz, a szabadhajózás rendezése ügyében.

Indítóny a raktárvállalat ügyében.

Mielőtt a kamara áttért volna a zárt ülésre, *Rudan* Celso indítványt nyújtott be a raktárvállalat ügyében.

Indítványában sötét színekben festi a fiumei kereskedelem állapotát, amely folyton hanyatlak. A hatatlásnak szerinte egyik főoka, hogy a vasuti raktárak egy nyereszkező társaság kezében vannak. Kéri a kereskedelmi minisztériumot, hogy segítsen e káros állapoton és a raktárakat, úgy mint régebben, a vasut maga kezelje.

Rudan indítványát a kamara nagy tetszéssel fogadta és *Walluschig* indítványára elhatározta, hogy felterjeszti a kereskedelmi minisztériumhoz és figyelmébe ajánlja *Nakó* Sándor gróf kormányzónak is.

Zárt ülés.

Végül zárt ülésen a kamara a kereskedelmi minisztérium egy bizalmas átiratát intézte el.

Az ülés ezzel 8 óra után néhány percczel véget ért.

— Visszaküldöm a tulajdonosának, Miss Creyke-nak. De siess egy kicsit, úgy hallom, Montague már itt van.

— Jó, jó, — mormogott a háziúr, amint a bajuszkötőt megigazitotta ajka fölött s oly retentő grimaszt vágott, hogy neje nevetve menekült a szobából.

Odalent az ebédlőben már türelmetlenül várt a háziakra Montague, a háznak barátja.

— Mily szép időnk van! — mondotta a szokásos köszöntések után, — valóságos nyári nap!

— Ugyebár? És nézze, milyen kincset hozott nekem ez a nap!

Lethbridgené asszony kinyitotta rózsaszín tenyerét és Montague-nak odanyújtotta a kis medaillont. Azután a teás kannához lépett, hogy a dejeuner-hez megfőzze a teát.

Montague felkiáltott:

— Honnan való ez? — kérdezte s halvány arca mélyen elpirult.

— A Mihály-napi ludamból. Talán ismeri?

— Ha ismerem e? — Felsóhajtott. — De . . . de hogyan került ez a lud begyébe?

— Azt hiszem, hogy Miss Creyke, akitől a lud való . . . De az istenért, Montague, mi lelte magát? Ne szorítsa úgy a karomat . . .

— Bocsásson meg, — szölt az ifju hal-kan, — de ezt a Miss Creyke-ot éppen három éve keresem. Azt a Miss Creyke-ot, akinek én ajándékoztam ezt a medaillont. Kérem, Mrs. Lethbridge, ne tartson örültnek, de mondja meg nekem, hol lakik, merre van ez a nő?

Még ma oda fogok utazni. Nekem minden perc, amit távol töltök ettől az édes, büszke tereméstől, egy örökkévalóság. A szerelmünk történetét elmondom kegyednek máskor, csak most bocsásson el és adja meg a címét. Kegyed nem tudja, mi az, mikor három évi czéletalan kutatás után a véletlen elénkbe hozza azt, akiről ez alatt az egész keserves idő alatt mindennap és minden éjjel, ebrén és alva álmodtunk . . .

Néhány óra telhetett el csak a fenti párbeszéd óta s Brand Montague már ott járt a kis farm körül. Végre megtalálta a helyet, a hová előle rejtőzött. Végre meglátta őt, vörös pipacsokkal ékes kerék kalapjában, fehér köté-nyével, a baromfiudvarban, amint kedvencei-nek egy kosárból enni adott. Háttal volt feléje és nem hallotta jöttét. Ő pedig egy örömkial-tással, melyben benne volt egész szenvedé-lye, a vállára tette a kezét.

— Hol vesztette el ezt, Dorothea? — kér-dezte, amint fölébe hajolt. A kezében ott csil-logott a kis arany medaillon.

KÜLÖNFÉLE.

— **A király nevenapja.** Fiume vá-rosa a király nevenapját október 4-én a szo-kott kegyelettel fogja megülni. Október 3-án szerdán este fel 8 órakor, a névnap előestéjén, a városi zenekar végigjárja zeneszóval a vá-ros főbb utcáit. Csütörtökön délelőtt 10 óra-kor pedig a plébánia-templomban ünnepi isten-tisztelet lesz, amelyen részt vesznek az összes állami, városi és katonai hatóságok.

— **Tüntetés Lebrecht olasz főkon-zul ellen.** A Fiumében élő olasz alattvalók a népkerti vendéglőben gyűlést tartottak, ame-lyen tüntettek *Lebrecht* itteni olasz főkonzul ellen, aki szerintük az itt lakó olasz alattva-lók érdekeit nem tudta eléggé hathatósan meg-védelmezni. A gyűlés a főkonzul eljárása el-len tiltakozó határozatot hozott és azt elkül-dítte *Tittoni* olasz külügyminiszternek.

— **A milánói magyar kiállítás veszedelme.** Egy ellenőrizhetetlen hír szerint Milánóban merénylettervnek jöttek a nyomára, amely a kiállítás ujonan épült és e hó 29-én megnyíló magyar csoportja ellen volt irányoz-va. A merénylet tervezői, akik az ujonan felépített magyar kiállítást föl akarták gyuj-tani, állítólag négyen voltak s közülök egyet elfogtak és letartóztattak. Egy helyen petró-leummal telt üvegeket és nagymennyiségű kanócztaláltak. Az esetet titokban tartják. Ez a merénylet valószínűvé teszi, hogy a ki-állítást a nyáron felgyújtották.

— **Szent Mihály napja.** Mint már megirtuk, holnap, Szent Mihály napján délelőtt 9 órakor a helybeli temető Szent Mihály-ká-polnájában ünnepi istentisztelet lesz, délután 4 órakor pedig csendes misét tartanak.

— **A közjótékonyági bizottság gyűlése.** A közjótékonyági bizottság ma délután 5 órakor Bruss városi képviselő el-nöklete alatt a szegényekháza irodájában ülést tartott, amelyen több belső ügyet intéztek el.

— **A jogügyi bizottság ülése.** A jogügyi bizottság holnap dében *Gellettich* dr. közjegyző, városi képviselő elnöklete alatt ülést tart, amelyen belső ügyeket fognak elintézni.

— **Órarend a városi iskolákban.** Október elsejétől kezdve a városi elemi isko-lákban délután 3 óra helyett 2 órakor kez-dődnek az előadások. November elsejétől pedig a városi elemi iskolák első és második osz-tályában reggel 8 óra helyett 9 órakor kezdik a tanítást.

— Maga . . . — dadogott a leány, aztán elhallgatott és a szívére szorította a kezét.

A férfi magához vonta őt.

— Igen, én. Aki elől olyan nagyon el-rejtőzött. Három év óta kerestem, hiába!

— De . . . mit keres itt? Magának itt semmi keresni valója . . . Én . . .

— Édes szívem! Hát nem érti meg, hogy számalomból nem szokott az ember három évet úgy eltölteni, mint ahogy én azt tettem: éjjel-nappal magára gondolva s keresve, kutatva egy nyomot, amely magához vezet! . . . Ide rejtőzött el, ebbe a vadonba, távol az embe-rektől: hogy akadhattam volna reá? Még most is egyre csak keresném, ha ez az áldott Mi-hály-napi lud nem volna!

— Hogyan, mi van a luddal? — kérdezte a leány.

— Elnyelte a maga medaillonját és nyomra vezetett. Véletlenül éppen Ilminsterben voltam, amikor megölték . . .

A leány nem szölt többet. A feje, mintha nagyon nehéz lenne, oda hanyatlott az ifju vállára s körülöttük a ludak vidáman kiabál-tak:

— Gá . . . gá . . . gá . . .

„De la Ville“
 Szálloda, Kávéház és Étterem.
 Az átutazó
 és a helybeli magyarság
 találkozó helye.

== Fényesen berendezett szobák. ==

Külön nagy étterem.

Kitünő ételek és italok.

Kőbányai és pilseni ősferrási sörkimérés.

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,
 a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
 tulajdonosa.

Használt és új Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt
 zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Első fiumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó
 munkát a legjutányosabb árak mellett
 Szigorú pontosság és kiváló szakértelem
 A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 34. sz., IV. em.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs-
 keményítőgyár részv.-társaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség
fénykeményítő
 táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Előfizetések és hirdetések
„A Tengerpart“
 kiadóhivatalához
 Adria Palota, Riva Szápáry
 czimzendők.

A Fiumei Népbank Részvény-Társaság

(FIUME, Andrassy-uteza 1. sz. I. em.)

elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett betéteket takarékkönyvekre, számlára és giro-számlára;

hitelt nyújt folyó számlára és elfogadványokra;

leszámitol váltókat és kereskedelmi értékeket;

kibocsát csekkeket, utalványokat és hitelleveleket a monarchia és a külföld minden nagyobb városába;

vesz és elad értékpapírokat, külföldi váltókat és bel- és külföldi pénznemeket;

előleget nyújt árukra és értékpapírokra;

megőrizz és kezel értéktárgyakat;

gondoskodik okmányok, értékpapírok, szelvények és kisorsolt értékek inkasszójáról; végrehajt tőzsdei műveleteket kellő gyorsasággal;

fizetéseket eszközöl mérsékelt feltételek mellett a főbb kereskedelmi piacokon.

Leder S. czipőüzlete

VIA GOVERNO 11 (Corso), A VINC. DE DOMINI-UTCA SARKÁN.

Nagy választéku, magyar gyártmányu legkitünőbb

férfi-, női- és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának (Gyár Budapest-Kőbánya). fiumei főraktára.

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226.

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palaczkot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárusító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szöv. üzet) Corso Pro-lungato. — Schenk János „Fiumara“-kávéháza. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V. — Rod. Tschérié fűszerüzlet a Fiumarán.

Mindenkor friss csapolás.

a „SORKO“-féle vendéglőben, a községi tak. pénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.